

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XXXIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

responsum, quod dictante iustitia, omni sit honore destitutus: ut proscriptione publica iudicatus, & ducatu, & omnibus careat ab Imperio beneficij, alter in eius locum confurgat. Confirmatur ergo sententia: Imperator adiudicauit fieri quod preces dictauerunt. Nè tamen in re tanta precipitatum videretur, & priusquam publice destitueretur, rogatu nonnullorum, ex superabundanti, quarta est illi denunciata curia: Ad quam cum non venisset, sententia solenniter promulgata, destituitur omni, quod ad Imperium pertineret, honore & beneficio: Bernhardo de Anehold comiti, filio Alberti marchionis, quod ex eadem Magni nouissimi ducis stirpe per auiam descenderet, ducatus Saxonie soleni donatur apparatus. Dux ubi comperit, questus est atrocem sibi irrogari iniuriam: quod natus in Sueuia, non nisi in terra natiuitatis sue potuerit ac debuerit destituti, nec potuerit nisi in terra natiua proscriptione damnari. Erat autem annus post mille centum octogesimo. Ea verò res in Herbipoli ciuitate Francie orientalis agebatur.

CAPVT XXXIX.

Acta autem destitutione, iam tunc euigilarunt omnes hostes eius. Philippus Colonienfis archiepiscopus iterum expeditione facta, processit in Westphalia: Ibi nihil sanctum, nihil religiosum: incendia, preda, omnia miscuere: Effracta monasteria, violata sacrae virgines: Vix expleto ministerio, calices rapti de altari. Tantum autem sibi ex illo tempore iuris vendicabat in eam terram, ut in reliquum se semper scriberet cum posteris ducem Westphaliae. Dwichmannus Magdeburgensis archiepiscopus, Aldeleph oppidum obsedit: Inerat validum Henrici presidium. Bernhardus de Lippia praesuit obsessis. Multa tentata sunt in expugnationem: sed frustrata

strata, fortiter tuētibus qui inerant. Demum iactis val-
 lis, aquam fecerunt increfcere, vt domus ad trabes vsq;
 implerentur: Nec sic ceſſere obſeſſi. Cū autem omnes
 perinde comœatus corrumperentur, pacti arma & ve-
 ſtes, dimittūtur incolumes, & oppidum funditus euer-
 titur. Interea Vlricus Halberſtadensis, omnibus modis
 inſtabat, vt Henricum perſequeretur, aded, vt excom-
 municationis maledicta ſæpius in eum repeteret, facta
 ſuſpensione diuinorum (interdictū vocant) in omni loco
 ad quem declinaret: Tantum in monaſterijs ſub ſilentio
 diuina celebrabantur, clauſis ianuis, propter excommu-
 nicatos. Dux autem, vt vir fidelis, nō leuipendens eccle-
 ſiaſticum mucronem, venit Halberſtadium cum ſuis, &
 in contritione cordis, humiliatus eſt vsque ad pedes epi-
 ſcopi: Solutus eſt à vinculo anathematis cum ſuis, facta
 ſolenniter abſolutione: & ſenſit cum epiſcopo & eccleſia
 illa qua pacis ſunt: Nec tamen diū durauit tranquilli-
 tas. Nā idem epiſcopus impatiens ferebatur ocij & qui-
 etis, & iterū occasione accepta, alienatus eſt à duce:
 & additus inimicis eius, multa contra eum ſtudit eme-
 liri. Dux autem congregato exercitu, mouit in ſueſt-
phalian, vt exterminaret, qui ſtarent pro Colonienſi.
 Praerat ducalibus Adolphus Holſatia comes, & Scoſe-
 borg, filius eius, qui apud Demyn cecidit in acie: Aderat
 Bernhardus comes de Raceborg, Bernhardus comes de
ſwelpe, qui vel ſolus, alijs à duce deſiciētibus, in fide per-
 manſit, Guncelinus comes de Zwerino, Ludolphus co-
 mes & ſwilbrandus frater de Halremūde, vt pugnarent
 contra archiepiſcopum Colonienſem, & qui illi ad here-
 rent, erant Simon comes de Tekenenberg, Hermannus
 comes de Rauensberge, ſwidekindus comes de Zwo-
lenberg, & conuenerant iuxta Oſnaburgam. Congreſſus
 autem

autem sunt in Halrefeld, & manus conferentes, fortissimè diù pugnârūt: sed cessere ðwestphali, Saxones prauauerunt. Inter multos autem eminuit virtus Holsatorum, qui pro suo comite fortiter agentes, repulerunt hostes. Captus est Simon de Tekenemborg comes, & coniectus est in vincula, donèc ad libitum ducis laxaretur: ex quo tempore cœpit duci comes semper esse notissimus promptissimisque. Facta est autem contentio de captiuis, cum dux illos suo iure deputaret: Adolphus & ceteri nobiles asseruere proprijs se stipèdijs militare: suo cuiq; lucro prouenire, quod caperet: nisi snerentur, miserabiliores esse cunctis militamibus, q̄ periculo suo omnia, nulla suo lucro peragerent. Guncelinus duci concessit, quòd ab illo euectus, comitatum possideret in solo ðwandalico: ceteri repugnauere. Adiecit idem Guncelinus, vt Adolphum apud ducem criminaretur, non satis illum domino suo fidum, superbire crebrius & intumescere, oblitū benefactorum & ordinis sui. Quæ cum multis ille verbis prosequeretur, Adolphus modeste respondit: Suae fidei magnum deposuisse pignus apud dominum, quòd parens suus pro illo in acie ceciderit, nec se vnquam à paterna virtute discessurum: non esse boni viri, refragari domino sine ratione: si quid tale moliretur, esse presentem ducem, cui rerum suarum posset honestam per omnia exequi calculationem: proinde desinat vir militaris hominem sui ordinis insectari: in ipsa acie claruisse, qualis quisque vir sit. Ità tum discessum est, vt Adolphus captiuis secum abductis, non omninò volente duce, terram suam repetiuerit. Hoc primum mali seminarium inter ducem atque Adolphum, cumulatam superuenientibus causis alijs, vsque ad comitis de Holsatia eiectionem.